

“Şehrini Geliştir!” Hakkında

Ford'un daha önce Amerika'da hayata geçirdiği “[City: One Challenge](#)”, İzmir Büyükşehir Belediyesi, Ford Otosan ve WRI Türkiye iş birliğinde 2022 yılında “Şehrini Geliştir” yarışması ilk defa Türkiye’de İzmir’de düzenlenecek. Şehir yönetimi ve ulaşım sektörü ekosistemindeki kilit paydaşlar öncülüğünde “Şehrini Geliştir” kentin ihtiyaçlarını gözeterak kısa vadede uygulanabilir ve katma değeri olan hareketlilik çözümlerinin geliştirildiği katılımcı ve uzlaşmacı bir süreçtir.

[Şehrin problemlerini anlamak ve faydalı çözümler üretmek için bir fırsat!](#)

Kentlerde yaşanan nüfus artışı, gelişen teknoloji ve değişen ulaşım taleplerinin bir sonucu olarak ulaşım sektörü hem ülkemizde hem de dünyada bir dönüşüm sürecinden geçiyor. Kentsel ulaşımın “hareketlilik” kavramına dönüşümünü yakından takip eden Ford Otosan, artık sadece otomobil üreticisi bir firma olmanın ötesinde uçtan uca, yeni hizmet türleri ve modelleri de içeren çözümler geliştirmenin gerekliliğine inanıyor ve bu alanda yeni atılımlar gerçekleştirmeyi hedefliyor.

Şehirlerin hareketlilik alanındaki ihtiyaçlarını belirleme ve gerekli eylem planlarını hazırlayıp hayata geçirme süreçlerinde ise ekosistemde yer alan kilit paydaşların etkileşimi, bilgi paylaşımı ve ortak faydaların tespiti kritik öneme sahip. Ford'un global bakış açısı ile paralel olarak, şehirlerin ve dolayısıyla şehir yönetimlerinin, gelecek hareketlilik modellerini uygulayabilir ve yeni modellerin de şehir sakinlerinin ihtiyaçlarına cevap verir biçimde olması kentsel hareketlilik ve şehirselleşme için önem arz ediyor.

Yarışan Takımlardan Ne Bekleniyor?

Yarışma başvuru aşamasında takımların ve bireylerin yarışmanın temasına uygun bir çözümlerle başvurmaları beklenmektedir. Başvuru aşamasında aşağıda yer alan bilgilere yer verilmesi beklenmektedir:

- Çözüme ilişkin problemin yatırımcı sunumu (Pitch Deck) formatında ortaya konulması,
- Probleme getirilen çözüm önerisinin tanımlanması,
- Çözümle ilgili ihtiyaçların tanımlanması için çeşitli analizler (insan kaynağı, teknoloji, kapital)
- MVP önermesi/ prototip planı,
- İş modeli kapsamı ve (var ise) büyüme, devreye alma maliyetleri ve gelir modelleri.

Seçici kurul tarafından yarışma için seçilen takımların süreç boyunca aldıkları eğitim ve mentor desteği neticesinde bu fikri yatırım önerisi veya bir kentsel proje haline getirmiş olarak sunum gününde jüriye anlatmaları beklenmektedir.

Yarışma için sunulan çözümlerde bir sınırlandırma bulunmamaktadır: bir hizmet, uygulama, algoritma gibi temalar çerçevesinde yerelin ihtiyaçlarına yönelik hayata geçirilebilir akıllı ve yenilikçi çözümler aranmaktadır.

Yarışma Programından Neler Kazanacaksınız?

- Hareketlilik ve girişimcilik alanında uzman eğitmen/koçlardan eğitim ve mentor desteği,
- Seçkin bir jüriye fikrini sunma şansı,
- Fikrini hayata geçirmek için fırsat ortamı,
- Fikirlerin kuluçka ve prototip geliştirme ihtiyaçları için İzmir Girişimcilik Merkezi ile iş birliği,
- Kentle alakalı bir problem çözümün parçası olma deneyimi.

Ödüller

Finale Kalan Tüm Katılımcılar için:

- Öğrenimi devam eden yarışmacılara Ford Otosan'da uzun dönem staj imkânı,
- Sürpriz hediye çekleri,
- Ford Otosan'ın yöneticileri ve alanında uzman çalışanlarından eğitim ve mentörlük desteği alma fırsatı,
- Final günü sürpriz hediye paketi,
- Farklı bir kurumdan eğitim imkânı (Coursera, Udemy, X University vb).

İlk Üçe Kalan Takımlar için:

- Kworks Ön Kuluçka/Hızlandırma Sürecine giriş,
- Ford Otosan/Koç Holding Yatırım Komitesine çözümü sunma imkanı,
- İzmir Büyükşehir Belediyesi ile sahada pilot uygulama gerçekleştirmek üzere çözümü sunma imkanı.

Birinci Takım için:

- Geliştirilen çözümün veya fikrin hayata geçirilmesine olanak sağlanması.

Şehrini Geliştir'in Pilot Alanı: Alsancak, İzmir

Şehrini Geliştir, İzmir Alsancak bölgesinde hayata geçirilecek potansiyel düşük emisyon bölgesine odaklanarak, akıllı hareketlilik paradigmasıyla, sürdürülebilir ve doğa dostu insan ve yük taşımaya katkı sağlayacak çözüm önerileri aramaktadır.

İzmir 4,5 milyon nüfusu ile Türkiye'nin en kalabalık üçüncü şehri olarak ön plana çıkmakta ve nüfus yoğunluğuna bağlı olarak artan trafik problemlerine (TomTom Trafik İndeksi 2020'ye göre dünyadaki en yoğun trafiğe sahip 55. Şehir) sahiptir. İstanbul Büyükşehir Belediyesi, dikey ulaşımda yenilik ihtiyacı ile aktif ulaşım türlerine yönelik önemli yatırım ve uygulamalar geliştirmektedir.

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin 2020-2024 seneleri için hazırladığı stratejik plana göre ulaşım ile ilgili bir stratejik amaç ve onu takip eden stratejik hedefler bulunmaktadır¹:

Stratejik Amaç 5.1: Kentlinin İhtiyacına Karşılık Verecek Güvenli, Konforlu ve Çevre Dostu Teknolojiyi Benimseyen Alternatif Ulaşım Yapısıyla Bireysel Seyahat Kalitesini Arttırmak

Stratejik Hedef 5.1.1: Ulaşım Entegrasyonunun Geliştirilmesi ve Kentin Dokusuna Uygun Alternatif Toplu Ulaşımın Çeşitlendirilmesi

Stratejik Hedef 5.1.2: Kent Trafiğinin Güvenliği ve Akıcılığının Sağlanması

Yarışma'nın odaklanacağı Alsancak mahallesi, İzmir'in Konak ilçesine bağlı bir mahalledir. 1/25000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı'nda (2012) Kemeraltı, Alsancak ve Salhane bölgeleri Merkezi İş Alanı olarak tanımlanmıştır. Konut yapılaşmasına da imkân tanınmakla birlikte, ağırlıklı olarak ticaret ve turizm kullanımlarının sürdürülmesi hedeflenmiştir. Alsancak, konut, ticaret, yol altyapısı yapısı ve kentin çekim merkezi niteliğinde olduğundan farklı kentsel işlevleri barındırmaktadır. Bu bağlamda Alsancak genelinde karma kullanımın mevcut olduğu ve devam ettirilmesinin ön görüldüğü söylenebilmektedir.

Alsancak kent içi ulaşımda İzmir için önemli düğüm noktalarından bir tanesidir. Lastik tekerlekli ve raylı sistem toplu taşıma türlerinin hemen hepsinin hizmet alanında yer alan Alsancak İzmir Körfezi'nde iç körfezde yer alan 8 limandan 1 tanesidir ve yolcu taşımacılığı anlamında büyük bir öneme sahiptir.

Aktif ulaşım türleri kapsamında, Trafik ve Denetim Şube Müdürlüğü'nün 2018 senesi verileri değerlendirildiğinde, bisiklet sayımları bakımından Alsancak'ın Konak ve Pasaport'u takip ettiği ve bisikletli ulaşım imkân sağlayan olanaklarının olduğunu göstermektedir. Ancak yaya hareketliliği verileri bisikletli ulaşım verileri kadar olumlu bir tablo sunmamaktadır.

İzmir ilinde bisiklet yolları 89 kilometre uzunluğunda olup, çoğunluğu Körfez etrafında yoğunlaşmış ve Sasalı'dan İnciraltı'na (Alsancak Bölgesi dahil) kadar kesintisiz olarak devam etmektedir. Toplu ulaşımda bisikletli ulaşımı teşvik etmek amacıyla 1 Eylül 2020'den itibaren bisikletli yolcuların körfez içi vapur seferlerinden 5 kuruş karşılığında faydalanması kararı alınmıştır. Böylelikle bisikletli ile vapuru tercih eden yurttaşların sayısı yaklaşık yüzde 30 oranında artırılmıştır. Alsancak bölgesinde BİSİM istasyonu ve vapur iskelesi entegrasyonu bulunmaktadır.

İzmir Ulaşım Ana Planı plan çıktıları arasında yer alan il geneli için İzmir Sürdürülebilir Kentsel Lojistik Planı ve Kemeraltı özelinde hazırlanan İzmir Tarihi Kent Merkezi Sürdürülebilir Kentsel Lojistik

Planı çalışmaları niteliğinde Alsancak Punta Bölgesi Sürdürülebilir Lojistik Planı hazırlanmasına yönelik çalışmalar mevcuttur.¹

Şehrini Geliştir, İzmir Alsancak bölgesinde hayata geçirilecek potansiyel düşük emisyon bölgesine odaklanacaktır.

Odağına akıllı hareketliliği alan Şehrini Geliştir ile Alsancak'taki potansiyel düşük emisyon bölgesi için takımların aşağıdaki konularda çözüm geliştirmesi beklenmektedir:

- Kentsel Lojistik (Yeni nesil kargo dağıtımı)
- Aktif Ulaşım & Mikro Hareketlilik
- Adil (Demokratik) Ulaşım
- Motorlu Taşıt Kısıtlaması
- Akıllı, Bağlı ve Elektrikli Araçlar için Yeni Kullanım Senaryoları
- AUS Teknolojileri (Sistem kurulumu, denetim, takip gibi)
- Verinin Toplanması, Düzenlenmesi ve Paylaşılması
- İş Modelleri (Paydaş katılımı ve iş birliği)

Düşük Emisyon Bölgeleri Hakkında

Düşük emisyon bölgesi (Low Emission Zone - LEZ), hava kalitesini iyileştirmek amacıyla bazı kirletici ulaşım araçlarının erişiminin kısıtlandığı veya engellendiği tanımlanmış bir alandır. Bu tür bölgelerde bisiklet, mikro hareketlilik araçları, (belirli) alternatif yakıtlı araçlar, hibrit elektrikli araçlar, plug-in hibritler ve tamamen elektrikli araçlar gibi sıfır emisyonlu araçlar gibi araçlar tercih edebilir.

Sıfır emisyonlu bölge (Zero Emission Zone - ZEZ) ise yalnızca sıfır emisyonlu araçlara izin verilen bir LEZ'dir. Bu tür alanlarda tüm içten yanmalı motorlu araçlar yasaklanmıştır; buna sıfır emisyonlu çalışmayan tüm plug-in hibrit araçlar dahildir. Bir ZEZ'de yalnızca akülü elektrikli araçlara ve hidrojenli araçlara, yürüyüş ve bisiklete binme ve tamamen elektrikli toplu taşıma araçlarına izin verilir.

LEZ'lerin amacı genellikle şehirlerdeki hava kalitesini iyileştirmektir. Bu amaca, dizel partiküllerin (PM10) çoğu LEZ'de düşmesiyle gerçekten ulaşılmıştır. Bir LEZ temel olarak şunları amaçlar:

- Karbonsuzlaştırma hedeflerinin karşılanması,
- Dezavantajlı topluluklar için eşitliği ve sağlığı iyileştirmek için hava ve gürültü kirliliği noktalarının azaltılması,
- Tıkanıklığı azaltmak ve verimliliği artırmak,
- Yeşil alanlar yaratmak,
- Şehir genelinde daha yaşanabilir mahalleler geliştirmek,
- Sıfır emisyonlu yük araçlarına talebi canlandırmak,
- Sıfır emisyonlu araçların (ZEV) seri üretimini teşvik etmek.

LEZ tasarımı hassas ve karmaşıktır. Boyut, kapsam ve çerçeve oluşturmak ile ilgili kararlar, yerel sorunlara ve somut kanıtlarına dayanmalıdır. Özellikle şunları dikkate almalıdır:

¹ https://www.izmir.bel.tr/YuklenenDosyalar/Dokumanlar/43_30042021_044242_2020_faaliyet-raporu.pdf.pdf

- Başlıca yerel kirleticiler ve kaynakları,
- Sakinler, işçiler, taşıtlar, okullar ve açık hava eğlence merkezleri dahil olmak üzere maruz kalan nüfus,
- Tıkanıklık sorununun ölçeği ve mekânsal boyutu,
- Yerel demografi ve araç sahipliği,
- Hava kirliliği ve emisyonlarla ilgili kamu öncelikleri,
- Çevre yolu gibi net ve tanınabilir kentsel sınırlar.

Şehrini Geliştir Kapsamında Düşük Emisyon Bölgeleri'nde Ne Tür Çözümlere Odaklanabilirsiniz?

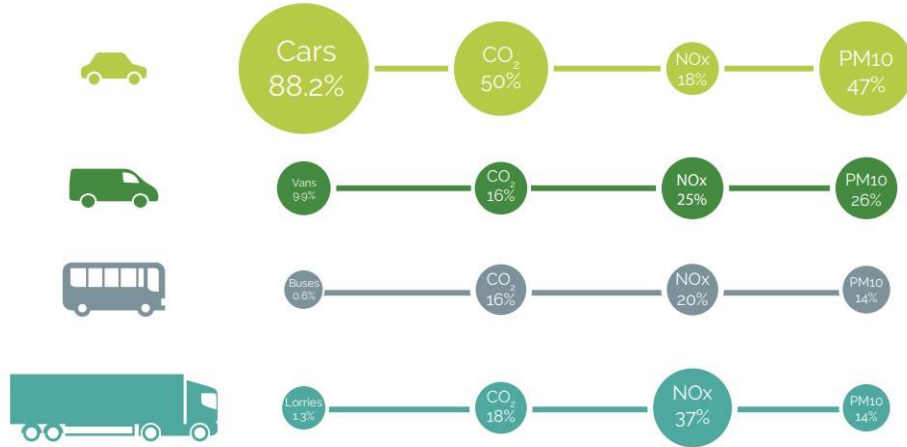
Kentsel Lojistik:

Kentsel lojistik, kirlilik ve CO2 emisyonlarının önemli bir kısmını oluştururken, çok az şehir ve ülke, özellikle lojistik sektörü için bir vizyon ve uygulama yolu geliştirmiştir.

Hızlı ve güçlü bir trend ile ortaya çıkan eve sipariş usulü alışveriş, teslimatları çok daha hızlı ve çevik bir şekilde yapılmasını şart kılmıştır. Market alışverişlerinde 10-20 dakika civarı teslimat süreleri, ertesi gün ürün elinde taahhüdüyle çalışan alışveriş siteleri ve yemek teslimatı sistemleri kentsel lojistik konusunda bazı problemleri de doğuruyor. Düşük karbon emisyonlu bölgelerde bu trendin olumsuz etkilerini en aza indirmek ise elzem bir konu olarak karşımıza çıkıyor.

Akıllı dağıtım modelleri, düşük karbon salımlı araçların kentsel lojistiğe katılımı, yeni nesil dağıtım merkezleri gibi yenilikler kentsel lojistiğe şimdiden oldukça faydalı katkılar sağlıyor.

Figure 2. Proportion of vehicles in terms of traffic and emissions¹⁴

Aktif Ulaşım & Mikro Hareketlilik:

Avrupa Ulaşım ve Çevre Federasyonu, LEZ'lerin kademeli olarak sıfır emisyonlu hareketlilik bölgelerine dönüştürülmesi ve diğerlerinin yanı sıra yürüyüş ve bisiklete binme dahil olmak üzere temiz alternatiflere geçişi teşvik eden politikaları tamamlaması gerektiği görüşündedir.

Adil (Demokratik) Ulaşım:

Çoğu zaman bu, kirletici araçlara sahip kişilerin bunları daha yüksek emisyon standardına sahip araçlarla değiştirmesiyle sağlanır; bu da yeni bir araç satın almak anlamına gelebilir. Ancak bazı insanlar (örneğin gece vardiyasında çalışan veya ağır alet veya kargo taşıyan işçiler) arabasız yaşayamazlar, ancak sübvansiyon olmadan daha temiz araçlar satın almaya güçleri yetmeyebilir. Bu nedenle bazı yerlerde LEZ yalnızca toplu taşıma mevcut olduğunda veya elektrikli taksiler veya kargo bisikletleri sübvansiyon edildiğinde uygulanır.

Motorlu Taşıt Kısıtlaması

Düşük Emisyon için Fosil Yakıt Kısıtlaması olarak da açıklanabilir. Bir düşük karbon bölgesinde bisiklet, mikro hareketlilik araçları, (belirli) alternatif yakıtlı araçlar, hibrit elektrikli araçlar, plug-in hibrit ve tamamen elektrikli araçlar gibi sıfır emisyonlu araçlar gibi araçlar tercih edebilir.

Akıllı, Bağlı ve Elektrikli Araçlar için Yeni Kullanım Senaryoları:

Yeni nesil ulaşım araçları, teknolojiye yaşanan gelişmelere paralel olarak daha yüksek işletim kapasitelerinde bilgisayarlar barındırıyor. İşlem gücü yükselen araç bilgisayarları kullanıcılarına navigasyon, araç içi eğlence sistemleri ve akıllı yakıt takibi gibi özellikler sayesinde keyifli deneyimler yaşatırken, aynı zamanda araçlar arası veri transferine izin vererek trafikteki araçların hem karşılıklı hem de trafik yönetim sistemleriyle bilgi alışverişleri ile bağlı olmalarına olanak sağlıyor.

Bağlı araç teknolojileri son dönemlerde oldukça hareketli. Trafik yönetim sistemleri akıllı yollarda dinamik ışıklandırma, dinamik cezalandırma ve daha pek çok yöntem ile şehirlerin daha güvenli ve daha temiz kalmalarına olanak sağlıyor.

Elektrikli araçlar ise batarya teknolojilerinde yaşanan gelişmelere paralel olarak geçmişten çok daha uzun mesafelerde, temiz ve içten yanmalı motorlarla kıyaslandığında çok daha ucuza, yolculuk yapabiliyor.

Şehir içi hareketlilik bu teknolojilerden payını ziyadesiyle alıyor. Yeni nesil paylaşım scooter, moped ve arabalar, şehirlerde ulaşımı daha temiz, daha ucuz ve daha az trafik yaratarak çözüyor. Hareketlilik alternatiflerinin yarattığı kaldırım işgali, araç-yaya kazaları gibi bazı problemler ise çözülmeyi bekliyor.

AUS Teknolojileri (Sistem Kurulumu, Denetim, Takip)

Akıllı Ulaşım Sistemleri (AUS); seyahat sürelerinin azaltılması, trafik güvenliğinin artırılması, mevcut yol kapasitelerinin verimli kullanılması, hareketliliğin artırılması, enerjinin verimli kullanılması ve çevreye verilen zararın azaltılması gibi amaçlar doğrultusunda geliştirilen kullanıcı, araç, altyapı ve merkez arasında çok yönlü veri alışverişi ile izleme, ölçme, analiz ve kontrol mekanizmalarını içeren bilgi iletişim temelli sistemlerdir.²

² <https://hgm.uab.gov.tr/akilli-ulasim-sistemler-aus>

Verinin Toplanması, Düzenlenmesi ve Paylaşılması:

Bir LEZ'in alanı, etkilenen araçlar, konumu, teşvikleri ve uygulanmasıyla ilgili kararlar yerel verilere ve kanıtlara dayanmalıdır.

İş Modelleri (Paydaş katılımı ve iş birliği)

Şehirden şehre farklılık gösterebilse de şehirlerdeki malların dağıtımına dahil olan veya bunlardan etkilenen paydaşlar genel kategoriler halinde gruplandırılabilir.

“En Başarılı Çözüm” için İpuçları

Jüri, takımları ve çözümlerini değerlendirmek için belirli konulara odaklanacak. En başarılı çözüm önerisi için bazı ipuçları şöyle sıralanabilir:

- Ürününüzü/hizmetinizi tanımlamanız, jürinin sunulan sorunu nasıl özgün bir şekilde ele aldığınızı anlayabilmesi için önemlidir. Sunduğunuz çözüm ne kadar iyi? Çözümünüz ya da iş modeliniz uygulanabilir ve gerçekçi mi? Sorunun çözümüne katkı sunuyor mu? Çözümünüz ulaşımı kentiler için demokratikleştiriyor mu?
- İş modeliniz hakkında net olun. Jüri şunu bilmek isteyecektir: İş modelinizi test ettiniz mi? Bir fiziksel uygulamanın ya da hizmet geliştirmenin maliyetini biliyor musunuz? İş modeliniz ölçeklendirilebilir mi? Pilot çalışması ya da prototiplemesi kolayca yapılabilir mi?
- Büyük ve sıra dışı düşünün. Sunduğunuz hizmetinizin ya da uygulamanın diğerlerinden farkı ne olacak?
- İyi bir takım kurduğunuzdan emin olun. Takımınız ne kadar güçlü ve istekli? Takım çalışması yeterince var mı?
- Uygulamanızın/hizmetinizin kamu yararı gözettiğinden, kentlilerin hayatını kolaylaştırdığından emin olun. Çözümünüz tüm herkesi kapsayacak bir perspektife sahip olmalıdır. Şehirler, insanlar için çalıştığımızı unutmayın.
- Jüriye yaptığınız 4 dakikalık sunum ihtiyaç duyulan detayları aktarıyor mu? Yeterince etkileyici mi?

EĞİTİM BAŞLIKLARI

Yarışmaya kabul edilen takımların yarışma süresince verilen online eğitimlere geçerli bir mazeret olmadıkça tüm takım üyeleri ile birlikte katılımı beklenmektedir. Yarışma kapsamında aşağıdaki konularda alanında uzman ve deneyimli kişiler tarafından eğitimler verilecektir.

- İzmir Alsancak bölgesinde karşılaşılan sorunlar
- Sürdürülebilir ulaşım nedir, ne değildir? Geçmişten bugüne ulaşım alanındaki görülen değişiklikler
- Akıllı hareketlilik nedir?
- Girişimcilik 101

Eğitim takvimi ile ilgili takımlarla ayrıca iletişime geçilecektir.

İLETİŞİM

Daha fazla bilgi ve açıklama için sehrinigelistir@driventure.com adresine e-posta atabilirsiniz.

¹ https://www.izmir.bel.tr/CKYuklenen/Dokumanlar_2020/Stratejik%20Plan2024.pdf